Cristinel MUNTEANU

Discursul repetat şi titlurile jurnalistice atipice



Cr.M. – dr. în filologie (*magna cum laude*) al Universităţii „Al. I. Cuza" din Iaşi şi lector la Universitatea „C. Brâncoveanu" din Piteşti. Domenii principale de interes: filozofia limbajului, teoria limbii, semantică, frazeologie, lingvistica textului, ştiinţa comunicării, discursul publicistic. A publicat *Sinonimia frazeologică în limba română din perspectiva lingvisticii integrale* (2007), *Lingvistica integrală coşeriană. Teorie, aplicaţii şi interviuri* (2012), *Frazeologie românească. Formare şi funcţionare* (2013), *Discursul repetat între alteritate şi creativitate* (2008, ca editor), Tobias Peucer, *De relationibus novellis / Despre relatările jurnalistice* [Leipzig, 1690] (2008, ca editor) şi B. P. Hasdeu, *Studii de ştiinţa limbii* (2013, ca editor); este, de asemenea, autorul a peste o sută de articole şi comunicări.

1. Despre problematica „discursului repetat" am discutat cu diverse ocazii[1]. Este bine ştiut că Eugeniu Coşeriu înţelege prin acest concept o frazeologie în sens larg, adică tot ceea ce se repetă (în vorbirea unei comunităţi) într-o formă mai mult sau mai puţin fixă, ca fragment lung sau scurt a ceea ce s-a spus deja (proverbe, zicale, expresii şi locuţiuni, citate celebre etc.). În cele ce urmează, mă interesează un aspect cu totul particular, adică modificarea acestor specii ale discursului repetat în titlurile jurnalistice atipice. Pentru tot ceea ce implică „convocarea" şi transformarea *enunţurilor aparţinând discursului repetat* [= EDR] în presa (îndeosebi) românească, pot fi consultate cu profit cele două lucrări ale lui Stelian Dumistrăcel (2006a şi 2006b), foarte bogate în exemple, grupate (cu distincţii suplimentare) în funcţie de cele patru „figuri de construcţie" quintiliene (*adăugare*, *suprimare*, *substituire* şi *permutare*). În materialul pe care îl voi prezenta aici nu voi ţine seama de această clasificare quadripartită, fiindcă, după cum se poate lesne observa, majoritatea exemplelor înregistrate sunt încadrabile în categoria substituirilor. În consecinţă, voi organiza faptele adunate după alte criterii.

2. Înainte de a continua, sunt obligat să lămuresc ce înţeleg prin „titlu jurnalistic atipic". Dintr-o sinteză scrisă de Ilie Rad, referitoare

BDD-A20755 © 2013 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:03:33 UTC)

la titlul jurnalistic în genere, aflăm că un astfel de titlu (compus „ca la carte") – dincolo de exigența clarității și a caracterului incitant – trebuie să întrunească două calități: „[1] mesajul să fie excerptat din informația principală a articolului și nu din cea colaterală; [2] să existe o strânsă legătură între text și titlul purtat de acesta" (W. Schneider & D. Esslinger, *apud* Rad 2000: 44). Trecând în revistă și alte surse, Ilie Rad găsește aceeași recomandare: „titlul trebuie să fie scurt, dar focalizat exact pe punctul central al articolului" (*ibid.*). Profesorul clujean nu uită să precizeze că aceste rigori „se aplică mai cu seamă presei din perimetrul american sau vest-european, unde presa informează pur și simplu" (*ibid.*). Oricum ar fi, de vreme ce titlul oricărui gen de lucrare scrisă/redactată reprezintă un fel de nume al acesteia[2], înseamnă că orice titlu care se abate de la această normă poate fi etichetat drept „atipic".

2.1. Cu siguranță, practica jurnalistică nu respectă întotdeauna teoria (adică acel „a trebui să fie"[3]) și de la această constatare nu se exclude nici născocirea titlurilor. Obiceiul nu este tocmai nou. Iată ce nota într-un jurnal B. Brănișteanu cu privire la presa românească interbelică: „Ziarul [...] reducând tot mai mult spațiul în care redactorul care are ceva de spus, silit să-și comprime gândirea ca într-un fel de pat al lui Procust, lipsește pe cititor de rația zilnică a sentimentului spiritului, îl ține la superficialitate și-i incumbă un fel de lene de a judeca; ba-l duce pe acea greșită cale a lenei de a gândi, cruțându-l de osteneala de a judeca și spunându-i oarecum prin grosimea titlului și a caracterelor tipografice: «Nu ce ai crede tu e interesant, ci ce-ți indicăm noi», prin zgomotul asurzitor și orbitor al titlurilor, *adeseori la unele ziare în completă contrazicere cu ceea ce scrie sub ele* [s.m. – *C.M.*]." (*apud* Dumistrăcel 2006a: 109-110).

Mai aproape de zilele noastre, Rodica Zafiu observă reactivarea acestei practici înșelătoare în jurnalismul românesc de după Revoluția din '89: „Titlurile în trei timpi, impuse chiar de la apariția sa (în 1992) de cotidianul «Evenimentul zilei» și imitate apoi de multe alte publicații în căutare de succes la un public cât mai larg, rezumă știrea în forma unei micro-narațiuni centrate pe insolit, pe contraste, pe contrazicerea așteptărilor cititorului. *Deși par să se supună unei reguli de concizie, titlurile cuprind date care nu au niciun rol în declanșarea și desfășurarea acțiunii;*

BDD-A20755 © 2013 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:03:33 UTC)

uneori, chiar date care nu se vor regăsi în text. E una din micile păcăleli ale genului [s.m. – *C.M.*]; ea s-ar putea totuşi justifica prin ideea că senzaţionalul nu aparţine doar acţiunii în sine, ci şi relaţiei ei cu un cadru existenţial mai larg. Circumstanţele evocate de la început îl implică pe cititor în poveste, oferindu-i un punct de contact cu lumea textului, din propria-i experienţă practică ori culturală..." (Zafiu 2001: 13).

Fără să caute o justificare a procedeului, acelaşi lucru îl consemnase deja şi Ilie Rad, în secţiunea *Titluri evazive, care derutează cititorii*: „Există, în cazul unor astfel de titluri, *o contradicţie între semnificaţia titlului propriu-zis şi conţinutul articolului* [s.m. – *C.M.*]. [...] În «Evenimentul zilei» (12 aprilie 1993, p. 2) citim că «Sâmbătă, la închisoarea Jilava, / Reverendul luteran Richard Wurmbrand i-a învăţat pe deţinuţi cum să evadeze». Noroc că în subtitlu se face imediat precizarea necesară: *Dar numai prin credinţa în Iisus*. După ce SUA au anunţat că România nu va putea intra în NATO în primul val, acelaşi ziar a publicat o ştire din Cluj-Napoca, intitulată astfel: «România trece la represalii împotriva SUA», în care era vorba tot de un fapt banal, fără nicio legătură cu decizia administraţiei americane: consulul american de la Cluj-Napoca a fost... amendat fiindcă, la o trecere de pietoni, a ignorat culoarea roşie a semaforului!" (Rad 2000: 146-162).

2.2. Nemulţumit de încercările anterioare de clasificare a titlurilor jurnalistice, Stelian Dumistrăcel încearcă să proiecteze o altă tipologie a acestora, stabilind criterii mai riguroase, menite să conducă la realizarea unei clasificări fără rest. Luând în consideraţie (în primul rând) distincţia dintre *comunicarea informativă* (neutră) şi *comunicarea atitudinală* (argumentativă; seductivă, incitativă), profesorul ieşean deosebeşte, de asemenea, titlul jurnalistic (a) *informativ* de titlul jurnalistic (b) *atitudinal* (vezi Dumistrăcel 2006a: 122-124). Fără îndoială, cel atitudinal este, prin natura sa, cel care se „pretează" la modificările EDR, însă trebuie subliniat că – într-o practică jurnalistică normală / etică – autorii titlurilor în care sunt preluate şi (eventual) transformate aceste EDR procedează într-o manieră care permite identificarea unei legături clare între titlurile respective şi conţinutul articolelor aferente. Altfel spus, prezenţa EDR în aceste titluri trebuie să fie „motivată". În momentul în care o astfel de relaţie este foarte vagă sau inexistentă, avem de-a face tot cu un titlu jurnalistic atipic.

BDD-A20755 © 2013 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:03:33 UTC)

3. Tot după Revoluția din ’89, o publicație satirică, „Academia Cațavencu”, și-a creat un obicei (s-ar putea spune chiar că a lansat „o modă”[4], făcând și „prozeliți” printre jurnaliștii altor reviste) din a compune titluri amuzante, bazate pe jocuri de cuvinte / calambururi și, mai ales, pe modificări frecvente ale EDR. Am constatat că, de cele mai multe ori, titlurile în cauză sunt motivate, dar aplicarea generalizată a acestei „rețete” a dus, în cele din urmă, și la anomalii. Abuzul de titluri în care EDR sunt atrase și modificate în mod nejustificat poate fi întâlnit (de data aceasta, în majoritatea cazurilor) în rubrica permanentă „Internețe fără bătrânețe” dedicată spațiului virtual, jocurilor video, gadgeturilor ș.a.m.d. Dau mai jos un număr apreciabil de exemple, extrase exclusiv din rubrica / pagina cu pricina; în acest scop, am consultat toate numerele publicației AC apărute în perioada 2005-2006. Gruparea faptelor colectate este făcută, uneori, cu aproximație, întrucât multe dintre ele pot figura simultan la o clasă sau la alta.

3.1. Iată o serie de *modificări ale EDR bazate pe asemănările de natură sonoră*[5] *dintre cuvintele substituite și inserțiile „referențiale”*[6]: „Șase și în Sasser search” (AC, 27/2005, p. 21); „Să *trailer* bine!” (22/2005, p. 20); „Linux e cucoană mare” (21/2005, p. 21); „Poteraș la why m-aș duce” (21/2005, p. 20); „Să mp3-im bine!” (28/2005, p. 21); „Shut Down și... goool!” (21/2005, p. 20); „Nicio masă fără Copy/Paste” (20/2005, p. 23); „DVD et impera” (20/2005, p. 23); „iTunes, ras și frezat” (19/2005, p. 23); „Pocnind din bitch pe lângă *Playboy*” (19/2005, p. 23); „Decât codaș la oraș, mai bine-n SWAT-ul tău fruntaș” (19/2005, p. 23); „Flash menta pe Internet” (19/2005, p. 22); „Nu Skype-ați pe jos!” (16/2005, p. 20); „Spotul scuză mijloacele” (16/2005, p. 20); „Pe cine nu Flash să moară [,] nu te lasă să trăiești” (15/2005, p. 20); „Switchere și ți se va updata” (15/2005, p. 20); „Un’ te duci tu, Gmail-ule?” (12/2005, p. 20); „Fericiți cei search cu duhul” (10/2005, p. 23); „Coliva unchiului .Com” (10/2005, p. 22); „Firefox – azi îl vedem și nu IE” (7/2005, p. 21); „Greu la deal cu cow-boy mici” (6/2005, p. 21); „Riddick [numele unui personaj dintr-un film SF] la fileu” (6/2005, p. 21); „Dumnezeu îți dă, dar nu îți bagă și-n site” (6/2005, p. 20); „Zip, Zip... ura!” (5/2005, p. 22); „C are Baba n-are moșu’” (4/2005, p. 21); „Ghici CNN vine la cină” (4/2005, p. 21); „Ai card, n-ai parte” (2/2005, p. 23); „C-Office, c-o păți...” (1/2005, p. 22); „*Team Speak*, vrăjitoarelor!” (51-52/2006); „Nea Alecu, nea

BDD-A20755 © 2013 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:03:33 UTC)

Alecu, Thunderbird oaia şi berbecu'!" (50/2006, p. 21); „Sam Fisher şi-a luat NSA la purtare" (47/2006, p. 21); „Pică PR mălăiaţă în gura lu' nătăfleaţă" (43/2006, p. 20); „Apa RCS, pietrele rămân" (41/2006, p. 21); „Precum în intercer**.**net, aşa şi pe Pământ" (38/2006, p. 20); „*Phishing* pe acoperişul fierbinte" (8/2006, p. 17 şi 36/2006, p. 20); „Sfânta mp3-ime" (34/2006, p. 16); „Copyright-urile căpitanului Grant" (31/2006, p. 16); „Google ne-a luat ca din virtuală" (24/2006, p. 20); „eBay, Geta-i sor' mea" (21/2006, p. 21); „GoldVish-ul unei nopţi de vară" (20/2006, p. 21); „CERF şi ţi se va da" (19/2006, p. 20); „Coliba unchiului Norton" (10/2006, p. 19); „Cine-a *Trash* în noi, 21-22?" (8/2006, p. 16); „Cina *chat* de taină" (7/2006, p. 16); „UFO... viaţa mea!" (4/2006, p. 17); „Ţara ADSL şi baba se piaptănă" (4/2006, p. 16); „...eu rămân la toate ANRC" (2/2006, p. 17); „Băh, GTA-i sor' mea!" (25/2005, p. 20); „Bă, GTA e sor-mea" (28/2005, p. 21); „Actele la CTRL-ALT-DEL" (25/2005, p. 21); „Cum a nimerit worm-u' Brăila" (24/2005, p. 21); „Sharp-ele cu ochelari" (28/2005, p. 21); „Coliba unchiului Atom" (32/2005, p. 19); „Ce iei pe mere dai pe David Perry" (34/2005, p. 18); „Geta-i Xerox-mea" (42/2005, p. 21); „F.E.A.R. al naibii, ce m-a speriat!" (43/2005, p. 21); „Puppet Master Piaţa Independenţii" (45/2005, p. 20); „CRP şi ţi se va lua!" (47/2005, p. 21); „Chat, chat, chat, căpriţă, chat" (49/2005, p. 21); „Din viaţă Skype cine poate" (48/2005, p. 21); „S-a întâlnit hoţu' cu proxy-u'" (24/2005, p. 20); „Când pisica nu-i acasă, joacă şoarecii pe *mouse*" (39/2005, p. 20); „Mc şi sfârc" (39/2005, p. 21); „Skype, să nu-i fie de deochi!" (22/2005, p. 21); „Am cu ce, eBay!" (37/2005, p. 21); „Cine Operă mai mult?" (40/2005, p. 21); „Bă, widget e sor-mea!" (50/2005, p. 21); „Să te temi de greci chiar şi atunci când îţi fac war-uri" (41/2005, p. 21).

3.2. Iată acum şi o serie de *modificări ale EDR bazate pe asemănările de natură grafică dintre cuvintele substituite şi inserţiile „referenţiale"* (jocurile se percep, preponderent, graţie scrisului): „Iarba rea din Strongholde piară / Piară duşmanii din ţară" (AC, 34/2005, p. 19); „Învăţaţi limba spamiolă!" (34/2005, p. 18); „*Uptime* noapte de dragoste" (35/2005, p. 20); „Basul şi cu Zobtob-ul mare" (34/2005, p. 19); „Lasă-mă să te laser" (34/2005, p. 19); „Print şi cerşetor" (44/2005, p. 21); „Nu iese fum fără Fox" (44/2005, p. 21); „După blog-uri suntem noi..." (45/2005, p. 21); „Bate F.E.A.R.-ul cât e cald!" (46/2005, p. 21);

BDD-A20755 © 2013 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:03:33 UTC)

„Programul «cornul și laptop-urile» (47/2005, p. 21); „Cornul și laptop-ele" (39/2006, p. 21); „Spy și câștigi" (40/2005, p. 21); „Banner-ul e ochiul dracului" (38/2005, p. 21); „*Hack*-ul, broasca și o știucă" (39/2005, p. 20); „Pe Microsoft îl trec toate Apple" (37/2005, p. 21); „Ce-am avut și chat pierdut..." (41/2005, p. 21); „Două Xfire, două paie... iei Ciuleandra? Na, bătaie!" (50/2005, p. 20); „Și cu AntiManele zece, care-i și întrece" (26/2005, p. 20); „Offline, *file* de poveste" (20/2005, p. 22); „Nu vă Apple peste bord!" (19/2005, p. 23); „Vrabia mălai virusează" (19/2005, p. 22); „On-line, file de poveste" (19/2005, p. 22); „Hackerii au dezgropat *F-Secure*-a războiului" (18/2005, p. 21); „CERF doresc eu ție, dulce Românie" (16/2005, p. 20); „Copiii lumii doresc *patch*-ul!" (14/2005, p. 23); „Copiii lumii doresc *Apache*" (31/2006, p. 16); „Cine MSN vânt culege furtună" (14/2005, p. 23); „Bardul din mIRC ești" (14/2005, p. 23); „Gmail, animalule!" (13/2005, p. 23); „Noi, cei din online întâi" (13/2005, p. 22); „Ce iei pe mere dai pe PR" (12/2005, p. 21); „Apdatare [sic!] la mediu" (9/2005, p. 21); „Netscape cine poate" (9/2005, p. 21); „De veghe în *slang*-ul de secară" (8/2005, p. 20); „O revistă curat murder" (7/2005, p. 20); „Să cauți Mac-ul în carul cu fân" (5/2005, p. 23); „Malițioase virusele pe la Windows se adună..." [cu continuarea, într-un alt articol, mai jos] „...se ascund în RAM-urele... Noapte bună!" (2/2005, p. 22); „Patentul englez" (51-52/2006, p. 21); „Lumina vine de la RSS" (49/2006, p. 20); „Dan, căpitan de Playstation 3" (45/2006, p. 21); „Mere, pere în *bannere* și gutui amărui" (42/2006, p. 21); „*Delete* de papagal" (42/2006, p. 21); „*Call*-ul de dar nu se caută la dinți" (32/2006, p. 16); „*Scan*-ul de dar nu se caută la dinți" (19/2006, p. 21); „Ce iei pe mere dai pe *peer to peer*" (26/2006, p. 16); „*Bannere* albe pentru zile negre" (17/2006, p. 21); „*Bannere* halbe pentru *file* negre" (19/2006, p. 20); „În *path* cu dușmanul" (14/2006, p. 21); „Nimic nou pe fontul de Everest" (11/2006, p. 18); „Tot *ban*-atu-i fruncea pe E-bay" (6/2006, p. 16); „Fă-te frate cu dracu' până treci iPod-u'" (5/2006, p. 18); „*Zoep*, fii bărbată" (5/2006, p. 18); „Dau un regat pentru un *call*" (5/2006, p. 18); „Semne bune de belșug / Pentru brazda de sub *plug-in*" (5/2006, p. 18); „Spore la treabă!" (23/2005, p. 20); „Băiete, mai *add-on*-coa' o bere rece!" (29/2005, p. 21); „Doom, Doom, să-nălțăm!.." (30/2005, p. 19); „De ce Combat clopotele, Mitică?" (31/2005, p. 21); „De GeCAD clopotele, Miti-

BDD-A20755 © 2013 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:03:33 UTC)

că?" (36/2005, p. 19); „MAI vino iar în gara noastră mică" (31/2005, p. 20); Când o face plopu' polimere..." (30/2005, p. 19); „Mail vino seara pe la noi, Ioneeele, dragă!" (32/2005, p. 18); „Și dacă *spam*-uri bat în geam..." (31/2005, p. 21); „Myst-ul lui Sisif" (33/2005, p. 19).

3.3. În continuare, redau și câteva *modificări ale EDR bazate (simultan) atât pe asemănările de natură sonoră, cât și pe cele de natură grafică dintre cuvintele substituite și inserțiile „referențiale"*: „Acrylic sunt strugurii" (AC, 23/2005, p. 21); „*Battlefield*-ul cât e cald" (35/2005, p. 21); „Toate CDROM-urile duc la Roma" (42/2005, p. 21); „Caută și www găsi!" (43/2005, p. 21); „Dacă VoIP nu mă vreți, eu vă vreau!" (26/2005, p. 20 și 47/2005, p. 21); „Ana are *disclaimere*" (40/2005, p. 20); „Coliba *junk*-ului Tom" (38/2005, p. 20); „I pakistanez dau știre..." (41/2005, p. 20); „Office, viața mea" (10/2005, p. 23); „RCS încearcă marea cu DigiTV-ul" (3/2005, p. 23); „Toate drumurile duc la CivCity Rome" (39/2006, p. 21); „Și dacă RAM-uri bat în geam, / Și se cutremur floppy..." (16/2006, p. 21); „V-am *Prince*, prăjitoarelor!" (2/2006, p. 17).

3.4. Alte substituiri apelează la echivalente (sau traduceri parțiale): „Rămâne cum am orbit" (AC, 22/2005, p. 21) – se are în vedere un joc pe calculator, Project Snowblind; „Don't *hârtie* me!" (51/2005, p. 21) – este vorba, probabil, de un trivial joc de cuvinte: *hârtie* înlocuiește engl. *sheet* [of paper] 'foaie' [de hârtie], ca omofon pentru engl. *shit* 'excrement', *Don't shit me!* însemnând, în slang, 'nu mă enerva'/nu mă lua peste picior'; „Marele Firewall chinezesc" (26/2005, p. 21); „Google o cam *search* cu lumânarea" (12/2006, p. 19).

3.5. În cazuri aproape excepționale, se întâlnesc și substituiri operate (în baza acelorași tipuri de similarități) pe expresii / dictoane latinești: „In video veritas" (AC, 24/2005, p. 20); „Clasament sana in corpore sano" (22/2005, p. 21); „Mohamed sana in corpore sano" (36/2005, p. 19) [despre un virus „musulman"]; „Nihil sine video" (14/2005, p. 23); „Torrent, deci exist" (21/2006, p. 21); „Digito ergo sum" (15/2006, p. 20); „Veni, vidi, Vista" (10/2006, p. 19); „Manga cum laudae [sic!]" (9/2006, p. 17); „Wireless, sed less" (8/2006, p. 17).

4. Se pare că, în definitiv, contează mai puțin ce apare sub titlu. „Spectacolul" se dă deasupra și nu dedesubt. Titlul se desprinde de articol,

BDD-A20755 © 2013 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:03:33 UTC)

poate și din cauza faptului că, frecvent, titlul și articolul nu sunt, ambele, creația aceluiași gazetar. Se știe că în redacția anumitor publicații lucrează oameni specializați în producerea titlurilor, pricepuți să „potrivească" rândurile lor pe conținutul materialelor semnate de confrați. Născocirea titlurilor aspiră să fie (dacă nu a devenit deja) o artă în sine. Dar (așa cum se întâmplă și în sfera artisticului propriu-zis), uneori, arta respectivă se întâmplă să fie doar un meșteșug. Or, vorba latinului, *est modus in rebus*. Îmi vin în minte comentariile lui G. Călinescu despre Cincinat Pavelescu (pe care criticul îl aprecia pentru lirica sa), cu referire la epigramistică: „Întrucât privește epigrama, producția aceasta, scuzabilă ca o petrecere, a devenit prin imitație o plagă, dând multora iluzia de a fi poeți, prin repetarea unor triste insipidități. Nici Cincinat Pavelescu nu se ridică deasupra demonstrațiilor de banchete. Cineva îi dă câteva rime: *nefastă, nevastă, el, chel* și poetul improvizează: «După ce-ntr-o zi *nefastă* / M-a prins soțul la *nevastă*, / De păr eu l-am luat pe *el*. / Morală: Avantajul d-a fi *chel*!»" (în *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*).

Cel care inventează titlurile jurnalistice atipice este pus, pesemne, într-o situație asemănătoare, ajungând să conceapă titluri doar de dragul „rețetei" (tipice pentru AC), pretextând, eventual, că „n-a găsit altă rimă". În felul acesta, titlul tinde să-și ia „zborul" și să lase în urmă „solul" articolului pe care ar trebui să-l reprezinte. Numai că este un zbor anormal și incomplet, de genul celui amintit în joacă de Marin Sorescu, fiindcă un astfel de gazetar este... într-o aripă: „Într-o noapte, într-o clipă, / Îmi dă unul o aripă. / [...] – Zice: «'Nfige-o subsuoară, / Du-te dracului și zboară»" (în vol. *O aripă și-un picior – Despre cum era să zbor*, 1970).

Note

[1] Vezi, printre altele, Cristinel Munteanu, *Exerciții de stil pe tema discursului repetat*, în „Limba Română", Chișinău, anul XVIII, nr. 5-6, 2008, p. 8-12.

[2] Zic „un fel de nume", deoarece analogia *titlu – nume*, deși utilă, merge / funcționează numai până la un punct.

[3] În știința veritabilă, după cum ne învață Hegel, «onticul» se identifică, în mod necesar, cu «deonticul».

[4] Evident, procedeul în sine există dintotdeauna, fiind întâlnit (în proporții mai reduse) atât în vorbirea populară, cât și la scriitori (ba chiar și în textele unor oameni de știință și / sau filozofi). În acest sens, numeroase exemple

BDD-A20755 © 2013 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:03:33 UTC)

pot fi găsite, de pildă, şi într-o recentă carte a mea (vezi Munteanu 2012).

[5] Uneori, pentru a putea percepe „fericitele" înlocuiri, cuvintele englezeşti trebuie citite „româneşte".

[6] De fapt, aceste inserţii „referenţiale" reprezintă, de regulă, în cazurile înregistrate, cam singura legătură dintre titlurile respective şi conţinutul articolelor titrate astfel.

Bibliografie selectivă

Dumistrăcel 2006a = Stelian Dumistrăcel, *Limbajul publicistic românesc din perspectiva stilurilor funcţionale*, Editura Institutul European, Iaşi, 2006.

Dumistrăcel 2006b = Stelian Dumistrăcel, *Discursul repetat în textul jurnalistic. Tentaţia instituirii comuniunii fatice prin mass-media*, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, 2006.

Munteanu 2012 = Cristinel Munteanu, *Lingvistica integrală coşeriană. Teorie, aplicaţii şi exemple*, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, 2012.

Rad 2000 = Ilie Rad, *Titlul jurnalistic*, în Mihai Coman (coord.), *Manual de jurnalism. Tehnici fundamentale de redactare*, vol. II, Editura Polirom, Iaşi, 2000, p. 44-61.

Zafiu 2001 = Rodica Zafiu, *Diversitate stilistică în româna actuală*, Editura Universităţii din Bucureşti, Bucureşti, 2001.

BDD-A20755 © 2013 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 17:03:33 UTC)